

Verksamhetsberättelse / Läsfrämjandeplan 2018

Folkbiblioteket i Markaryd - barnavdelningen

Ver. 1.1 - 20171211

Thomas Wiking

thomas.wiking@markaryd.se

Markaryds bibliotek

Barnbibliotekarie

0433-721 06

Kungsgatan 1, 285 31 Markaryd

Markaryds kommun

0433 -721 05

Innehåll

Inledning.....	2
Läsfrämjandeplan 18/19	4
Läsfrämjande	6
Samarbeten	8
Mötesplats.....	11
Medieplanering	12
Kunskap, information och barnpåverkan.....	14
Ekonomi.....	15
Arbetsbeskrivning.....	16

Inledning

Att mäta kvalitet i en profession som främst sysslar med människor och tjänster kan vara svårt. Ofta fastnar bibliotekens kvalitetsmätning i siffrorna kring antalet utlån och besök. Vi anser dock att det bästa sättet att påvisa vår verksamhets kvalitet är att åskådliggöra hur vi disponerar vår arbetstid. Detta dokument är vårt sätt att åskådliggöra detta.

Barnavdelningen på Markaryds bibliotek jobbar efter visionen att vi ska:

...erbjuda en tillgänglig, välkomnande, inspirerande och modern barnavdelning

...erbjuda medier som har brukarens nöje och utveckling i fokus

...erbjuda ett fantasieggande utbud av program och aktiviteter som syftar till att fördjupa och förgylla brukarens vardag

Detta dokument som kommer att uppdateras årligen inleds alltid med en beskrivning av året som gått. Detta för att följa upp och utvärdera föregående dokument. Utvärderingen av föregående år kan också ses som ett avstamp inför kommande år. Barnavdelningens olika verksamheter etc har sin grund i kommunens *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*.

Det har varit ett år av förändring på barnavdelningen i Markaryd. Riitta Moilanen som varit ansvarig för avdelningen i närmare 20 år gick vidare till en ny tjänst innan sommaren 2017. Detta förde med sig en nyanställning där Thomas Wiking (dokumentets författare) anställdes och började jobba den 31 augusti 2017. Thomas har tidigare jobbat som skol- och barnbibliotekarie i Osby kommun under 10 år. Årets utvärdering kommer i och med detta enbart innefatta september till december 2017.

Värt att notera är också det faktum att kommunen även projektanställt en skolbibliotekarie ht17/vt18; Emma Wahlberg. Något barnavdelningen är mycket positiv till då kommunen måste inse skillnaden på folk- och skolbibliotek och vad respektive bibliotekarier enligt allehanda lagar ska fokusera på. Därför önskar folkbibliotekets barnavdelning att projektanställningen blir permanent.

Under hösten 2017 har fokus varit att sätta sig in i verksamheten, leta fram föregångarens guldkorn samt starta implementeringen av Thomas positiva erfarenheter från tidigare jobb.

Rent fysiskt har barnavdelningens medier fått en första genomgång där flertalet gallrats för att skapa mer inbjudande hyllor. Detta arbete är inte på långa vägar klart men det har initierats. Detta är också ett viktigt steg inför RFID-satsningen som kommer ske under 2018.

Barnavdelningen har gjorts mer besöksvänlig genom denna insats plus att medier flyttats runt för att få en mer lättöverskådligt uppställning. Detta för att det ska bli lättare för de olika målgrupperna att hitta medier för just deras ålder. Vi jobbar även mot en önskan att besökarna ska stanna under längre sejourer och har därför köpt in dockor, bräd- och kortspel samt pussel och memory.

I september fick kommunens 9:or besök utav Magnus Nordin enligt det ramprogram Barn- och ungdomskulturgruppen (BoUk) ansvarar för. Vad gäller BoUks ramprogram är barnbibliotekarien ansvarig för författarbesöken. Besöket gick enligt planerna och kommentarerna har varit positiva.

Via Biblioteksutveckling har Thomas deltagit dels på en barnbibliotekarieträff i Alvesta och dels en Språkstegen-träff i Ronneby. Båda träffarna har varit väldigt givande.

Thomas besökte under våren samtliga grundskolor och förskolor i Markaryd, Timsfors och Traryd. Han besökte även Familjecentralen och Kyrkans öppna grupp i Markaryd ett antal gånger. Dels för att se deras verksamheter men även för att marknadsföra biblioteket.

Thomas deltog även på Barnens filmklubb 2 gånger samt Idrottsskolans avslutning.

Under hösten har barnavdelningen anordnat totalt 12 sagostunder. 8 i Markaryd och 2 var i Strömsnäsbruk och Traryd. 3 babysagostunder, 4 bokprat för årskurs 2 samt 9 förskoleklassbesök inkl saga.

Totalt antalet deltagande barn (barn kan ha varit med på flera av sagostunderna men räknas ändå som "nya" deltagare varje gång) på sagostunderna var ca 150 deltagare. Babysagostunderna hade totalt 15 deltagande barn. Vid Bokprat och FK-besök räknade vi inte antalet barn men utifrån klasslistorna kan vi få ut att snittet ligger på ca 15 elever per grupp (gångerna antalet besök).

Våren 2018 kommer Thomas att vara pappaledig. Hans tjänst kommer då att fördelas upp internt.

Läsfrämjandeplan 18/19

Läsfrämjandeplanens utformning och utförande är ett samarbete mellan folkbiblioteket och skolbiblioteket. Dessa två verksamheter skiljer sig markant åt vad gäller styrning (såsom Bibliotekslag 2013:801, Skollag 2010:800 samt Unescos folkbiblioteks- och skolbiblioteksmanifest), arbetssätt och fokus. Detta är skillnader som måste tas i beaktande för att utnyttja de anställdas fulla potential. Det finns dock flera gemensamma nämnare vilket gör att ett samarbete ofta är utav godo. Det läsfrämjande arbetet som presenteras i Läsfrämjandeplanen är endast genomförbart om det finns utbildade bibliotekarier på de två institutionerna; folkbibliotekarier på folkbiblioteken respektive skolbibliotekarier på skolbiblioteken. Om så inte är fallet finns ingen möjlighet att planen fullföljs.

Läsfrämjandeplanens grundstomme innebär att varje stadium på grundskolan, F-3, 4-6 och 7-9 ska erhålla minst en läsupplevelse/satsning, där folk- och skolbibliotek samverkar, varje läsår. Genom Läsfrämjandeplanens tilltänkta kontinuitet vill vi främja läsande och berättande bland kommunens barn. Utöver dessa gemensamma satsningar utför skolbibliotekarien dagligen läsfrämjande arbete ute på skolorna. Även folkbiblioteket satsar mycket på detta, mer kan ni läsa i *Verksamhetsberättelsen*. Barnbibliotekarien och skolbibliotekarierna avser att träffas flera gånger per år och framförallt ett utav dessa möten avser att utvärdera föregående års Läsfrämjandeplan samt skriva den nya.

I Markaryds kommun finns en biblioteksplan, *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*, där några av de åtgärder vi utför i Läsfrämjandeplanen finns med.

Läsfrämjandeplanen finansieras dels genom kommunal budget kopplad till folk- och skolbibliotek men även via Kulturrådets bidrag, *Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek*, samt den budget som finns tilldelad Barn- och ungdomskulturgruppen (BoUk).

Läsfrämjandeplanens minimum av 3 läsupplevelser/satsningar per år, där folk- och skolbibliotek samverkar, innebär för närvarande 5 större satsningar:

- Årskurs 2 – Bokprat/lästävling, hösten
- Årskurs 4 – Författarbesök, hösten
- Årskurs 5 – Bokprat/lästävling, våren
- Årskurs 7 – Bokprat/lästävling, våren
- Årskurs 8 – Författarbesök, hösten

Elevantalet i de aktuella klasserna 17/18:

ÅRSKURS 2	ÅRSKURS 4	ÅRSKURS 5	ÅRSKURS 7	ÅRSKURS 8
Tim 2 – 11	Tim 4 – 18	Tim 5 – 18	M 7a -18	M 8a - 22
Tra 2 - 18	Tra 3-4 - 19	Tra 5 – 19	M 7b – 22	M 8b – 22
M 2a – 18	M 4a - 23	M 5a -24	M 7c – 23	M 8c – 20
M 2b – 20	M 4b – 24	M 5b – 20	M 7d – 21	S 8a – 23
M 2c – 21	S 4a – 18	S 5a – 18	S 7a – 22	S 8b – 24
S 2a – 26	S 4b - 18	S 5b - 19	S 7b - 22	
S 2b - 25				
TOT 139	TOT 120	TOT 118	TOT 128	TOT 111

Upplägg bokprat/lästävling:

Eleverna blir inbjudna till sina respektive folkbibliotek där ansvarig bibliotekarie tar emot dem. Under besöket får de ett bokprat samt olika mängd av biblioteksinformation/visning beroende på årskurs. Eleverna blir även informerade om den lästävling de nu ska inleda. Tävligen pågår i 2 månader efter besöket på folkbiblioteket. Den aktuella årskursen utmanar varandra inom kommunen i antalet lästa sidor delat på antalet elever i klassen. Eleverna rapporterar fortlöpande sina framsteg till läraren som rapporterar vidare till skolbibliotekarien. Skolbibliotekarien i sin tur presenterar resultaten på skolbiblioteket där eleverna kan följa utvecklingen i tävlingen.

Efter besöket på folkbiblioteket tar skolbibliotekarien vid. Dels genom att hen tar emot och redovisar antalet lästa sidor men även att hen besöker klasserna för att förtydliga och motivera barnen under tävlingen. Skolbibliotekarien kan också välja att bjuda in klasserna till skolbiblioteket.

När alla klasser haft 2 månader på sig att läsa sammanställs och presenteras vinnarklassen utav skolbibliotekarien. Om det är möjligt så följer även barnbibliotekarien med på dessa presentationer. Vinsten planeras i skrivande stund att förutom ära och berömmelse bli ett diplom, bokvinster som lottas ut i klassen, samt en pokal med texten: *VINNARE I MARKARYDS KOMMUNS LÄSTÄVLING ÅRSKURS X (2,5,7)*. Vi hoppas att tävlingsmomentet ska vara en motiverande faktor som kan driva barnen till att engagera sig lite extra.

Upplägg författarbesök:

Barnbibliotekarien för en dialog med berörda lärare och bokar sedan ett möte med skolbibliotekarien där de olika författarna sammanställs och rangordnas. Efter detta tar barnbibliotekarien i tur och ordning kontakt med de olika författarna om de har möjlighet att besöka Markaryds kommun eller inte. Bokningen sker i så god tid som möjligt och vidareförmedlas till lärarna så de kan förbereda sig innan eleverna får reda på valet av författare.

Inför besöket lånar folkbiblioteket in extra böcker av den aktuella författaren. Detta för att varje elev förhoppningsvis ska hinna läsa minst en bok. Skolbibliotekarien sätter schemat i samråd med lärarna. På besöksdagen är det antingen barn- eller skolbibliotekarien som skjutsar runt författaren till de olika skolorna och visar hen runt.

Utvärdering av föregående år:

Detta är läsfrämjandeplanens första år i detta utförande, inklusive ny barn- och skolbibliotekarie i kommunen, vilket gör att ingen utvärdering kan göras angående föregående år. Läsfrämjandeplanen 19/20 kommer dock innehålla en utvärdering då det är viktigt att följa upp och dra lärdom från tidigare år.

Läsfrämjande

Gåvobok 1 (0-årsboken)

Utdelningen av kommunens första gåvobok sker i samarbete med BHV. När föräldrarna får sitt första hembesök utav BHV då barnet är nyfött så får de ett presentkort. Presentkortet tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut "*Barnens första bok*" alt. "*De små barnens bok*". På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 2 (4-årsboken)

Även utdelningen av gåvobok 2 sker i samarbete med BHV. När föräldrarna besöker BHV då barnet är cirka fyra år så får de ett presentkort. Presentkortet tar föräldrarna sedan med sig till biblioteket för att hämta ut "*Barnens andra bok*". På folkbiblioteken finns blanka presentkort som BHV-personalen ansvarar för att hämta om de tar slut på deras verksamheter. Vi behov skriver vi ut fler. All personal på biblioteket hjälper till med utdelningen. Thomas ansvarar för presentkortet.

Gåvobok 3+4 (6-årsboken)

Gåvobok 3 och 4 delas ut i samband med förskoleklassernas besök på folkbiblioteket. Gåvobok 3 och 4 avslutar en gåvobokssatsning med målet att alla barn ska ha egna böcker i hemmet. Inköpet av böckerna sker i samråd med förskoleklassens pedagoger. Thomas ansvarar för förskoleklassernas besök och bokutdelning i Markaryd, Timsfors och Traryd.

Språkstegen

Språkstegen är ett regionalt läsfrämjande samarbetsprojekt mellan bibliotek, BHV och logopedier. Projektet startar upp ht17 med utbildningar och information till personal och kommer sedan allmänheten till gagn vt18 och framåt. Projektet slogan är: "*God språkutveckling – en grund för jämlik hälsa*". Projektets mål är att visa på att böcker och läsning i hemmet främjar den språkliga utvecklingen. Projektet har genom regionen fått bidrag utav Kulturrådet. 15 000 kommer tillfalla Markaryds kommun. Dessa pengar måste användas till programverksamhet för 0-3 åringar. Biblioteken i Markaryds kommun ska även dela ut en 18-månaders bok med start efter sommaren 2018. I Markaryd ansvarar Thomas för språkstegen.

Babysagotund

Babysagostunderna vänder sig till föräldrar med barn 7-14 månader. Antalet babysagostundsträffar per år är cirka 16 stycken. Under träffarna sjunger vi, berättar rim och ramsor samt umgås. Babysagostunderna handlar om att fånga upp barnen och föräldrarna i en mycket tidig ålder för att visa den positiva effekt barnets utveckling kan få genom deras kontakt med sång, rim, ramsor och böcker. Thomas håller i träffarna.

Sagostunder

Sagostunderna vänder sig till barn som är cirka 3-5 år. Åldern på de deltagande barnen kan variera utöver detta då utvecklingen kan se olika ut. Antal sagostunder per år är cirka 24 stycken. Sagostunderna på onsdag förmiddag vänder sig till både förskolor och privata. Sagostunderna på fredag eftermiddag vänder sig enbart till "privata". Sagostunderna är uppbyggda efter teman. Med hjälp av dessa teman hoppas vi att besökande föräldrar och förskolor kan göra något mer kring temat om de önskar. Vi anordnar även sagostunder ute på Strömsnäsbruks- och Traryds folkbibliotek. Thomas håller i sagostunderna.

Bokprat

Enligt *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019* ska folkbiblioteket erbjuda årskurs 2, 5 och 7 bokprat. Detta innebär cirka 12 bokprat per år. Årskurs 2 bjuds in under hösten och årskurs 5 och 7 under våren. Bokprat är en viktig del i det läsfrämjande arbetet. Dels ovan nämnda bokprat inför klasser och dels bokprat en och en ute i hyllan. På barnavdelningen tipsar vi gärna om böcker när barn/vuxna frågar. Bokprat som verksamhet är väldigt givande, både för personal och åhörare. Inläsningstiden för ett bokprat är oftast på flera timmar. Thomas håller i bokprat, både planering och utförande.

Sommarboken

Det läsfrämjande projektet Sommarboken är en årlig tradition i Markaryd. Projektet vänder sig till alla barn FK - 9. Syftet är att locka barn till läsning då många "glömmer" att läsa på sommarlovet. Barnen ska läsa fem stycken böcker för att få en presentbok. De kan vara med två gånger. All personal på biblioteket hjälper till med denna utdelning. Thomas köper in prisböcker, styr upp Sommarbokenbroschyren och planerar allt däromkring.

Läslovsboken

2018 har vi som mål att starta upp Läslovsboken på Markaryds bibliotek. Projektet vänder sig till alla barn FK - 9. Syftet med Läslovsboken är att genom en tävling med priser locka fler att läsa och främja regeringens satsning på begreppet Läslov. Läslovsboken innebär att barnen lånar en bok under lovet. Denna bok läser de, fyller i en lapp, och lämnar in senast fredagen veckan efter lovet. Då deltar de i en utlottning av böcker och presentkort. Thomas styr upp Läslovsboken och sköter utlottningen.

Egen nedladdning

Barnbibliotekarien håller i bibliotekets utbildning vad gäller Egen nedladdning för barn. Egen nedladdning är en tjänst MTM (Myndigheten för tillgängliga medier) tillhandahåller och som innebär att låntagaren själv kan ladda hem talböcker (Daisy) från www.legimus.se eller appen Legimus. Detta gör att barnen får tillgång till ett stort utbud av läsupplevelser. På utbildningen som tar cirka 45 minuter följer Thomas den checklista som MTM skrivit ned samt visar hur hemsidan och appen fungerar. Arbetet med Daisy och dess användare är ett prioriterat område på barnavdelningen. Dock kan Egen nedladdning ställa till problem för framförallt yngre barn då kravet på tekniskt kunnande är relativt högt. Här måste biblioteket även efter genomförd utbildning stå till förfogande. Egen nedladdning är på väg att ta över vårt arbete gentemot med den fysiska talboken – fler och fler blir Egen nedladdare. Thomas sköter detta.

Samarbeten

Barnvårdscentraler

Samarbetet med BHV i kommunen fortsätter. I Markaryd finns BHV på två ställen: Familjecentralen och Gränsbygdskliniken. Dessa bokar in föräldraträffar på biblioteket. De får då information kring biblioteket, dess utbud samt vikten av böcker i barnens liv. Vi erbjuder även en liten kortare babysagostund. Om så önskas kan barnbibliotekarien även komma ut till BHV för att delta på en träff där. Vårdcentralerna delar ut de presentkort som bjuder in föräldrarna att hämta Gåvobok 1 och Gåvobok 2 till sina barn. BHV och folkbiblioteket samarbetar även kring den tidigare nämnda läsfrämjande insatsen; Språkstegen. Thomas håller i BHV-samarbetet.

Familjecentralen

Familjecentralen i Markaryd ligger enbart några hundra meter från biblioteket. Där finns allt från BHV till Öppen förskola med bland annat babycafé. Öppna förskolan har precis som kommunens andra förskolor ett lånekort på biblioteket som de kan använda till sin verksamhet. På Öppna förskolan deltar barnbibliotekarien cirka två gånger per termin. En gång på Babycaféet och en gång där alla får delta. Vid dessa tillfällen informerar vi om bibliotekets verksamhet, dess utbud vad gäller medier samt pratar om vikten av läsning redan i tidig ålder. Vi visar lite nya medier och lite klassiska som många föräldrar gillar. Vi håller även i en liten babysagostund där vi läser en bok och sjunger någon sång. Thomas deltar på dessa träffar.

Kyrkan

Kyrkan i Markaryd har även de en öppen verksamhet för barn i olika åldrar samt renodlade babyträffar. På kyrkans träffar deltar barnbibliotekarien på förfrågan, cirka 2 gånger per år. Upplägget är då precis samma som på Familjecentralen, se ovan. Thomas deltar på träffarna.

Förskolorna

Förskolepersonalen är viktiga samarbetspartners för biblioteket. Samtliga förskolor har institutionslånekort på biblioteket i Markaryd. De är flitiga besökare på våra sagostunder och de kan på förfrågan komma till biblioteket innan vi öppnar och låna böcker med barnen. Förskolorna kan även be biblioteket att plocka ihop böcker till olika teman. Barnbibliotekarien undersöker i skrivande stund möjligheten att anordna förskolepersonalträffar. (Eller om ett redan etablerat nätverk finns som barnbibliotekarien kan gå med i) Tanken är då att gruppen ska träffas 2-4 gånger per år. En representant från varje förskola bjuds in. Under mötet kommer barnbibliotekarien informera om vad som är på gång på i biblioteksvärlden och som kan användas på förskolorna samt presentera nya medier. Dessa träffar skulle kunna vara givande då utbytet av information parterna emellan skulle kunna vara stort. All personal är delaktig i förskolornas besök på biblioteket och det är Thomas som plockar ihop teman, håller i sagostunderna samt skulle kunna anordna träffarna.

Förskoleklass

Förskoleklassen och dess pedagoger är ytterligare en viktig samarbetspartner. Hösten 2017 besöker förskoleklasserna biblioteket 2 gånger. Målet är att bjuda in dem 4 gånger per år i framtiden (2 gånger på hösten och 2 gånger på våren). Pedagogerna är även behjälpliga vad gäller att samla in de underskrifter från målsmän som behövs om barnen ska få egna lånekort. Vid det första besöket får barnen sitt lånekort samt en liten introduktion till hur ett bibliotek fungerar. Vid introduktionen följer vi upplägget i den klassiska boken *Boklek* av Anne Ljungdahl. De erhåller även ett diplom att de genomgått biblioteksutbildningen. Vid första besöket får de även Gåvobok 3+4. Vid de efterföljande besöken berättas sagor och berättelser för att inspirera och visa på den magi som läsande och berättande kan medföra. De erbjuds även möjligheten att låna böcker. Thomas håller i dessa besök.

Föräldramöten

Vad gäller deltagande på föräldramöten så samarbetar folkbiblioteket med både förskola och grundskola (skolbiblioteket). I första hand är det skolbibliotekarierna som går på grundskolans föräldramöten men vid de tillfällen då de vill boka in barnbibliotekarien till ett föräldramöte ser vi helst att föräldramötet är på folkbiblioteket. Barnbibliotekarien åker ut till de förskolor som kontaktar biblioteket angående föräldramöten. På dessa möten berättar han i cirka 30 minuter om bibliotekets verksamhet samt tar upp vikten av böcker, berättande och läsning/läsförståelse. Boktips ges på den nivå barnen ligger. Att nå ut till föräldrar är mycket viktigt då flera i barnavdelningens målgrupp inte kan ta sig till biblioteket själva samt att föräldrarna är viktiga inspiratörer vad gäller biblioteket och läsning. Thomas deltar på dessa möten.

Grundskolan

Under 2018 kommer personalen från folkbibliotekets barnavdelning att fortsätta jobba mot, och samarbeta med, grundskolorna, F-9. Vi kommer att följa de åtagande som står med i *Kultur- och biblioteksplan 2014-2019*. Vi vill även jobba informativt till lärare, rektorer och övriga beslutsfattare med att upplysa dem om behovet av utbildade skolbibliotekarier och skillnaden mellan folk- och skolbibliotek. Samarbetsområdena är flera till antalet. Vi bedriver bokprat för årskurs 2, 5 och 7. Vi bokar författare till årskurs 4 och 8. Kommunens skolor erbjuds att låna från deras folkbibliotek samt få utökad hjälp om de vill. I Markaryd är klasserna välkomna innan biblioteket öppnar för allmänheten. Framförallt försöker Thomas ta emot klassbesöken men om de ej är tillgängliga deltar även övrig personal i detta arbete. Thomas sköter även övriga ovan nämnd service till grundskolorna.

Skolbibliotek

Redan i inledningen stod följande text:

”Värt att notera är också det faktum att kommunen även projektanställt en skolbibliotekarie ht17/vt18; Emma Wahlberg. Något barnavdelningen är mycket positiv till då kommunen måste inse skillnaden på folk- och skolbibliotek och vad respektive bibliotekarier enligt allehanda lagar ska fokusera på. Därför önskar folkbibliotekets barnavdelning att projektanställningen blir permanent.”

Samarbetet med Emma under hösten har varit väl fungerande och hon har tagit på sig, och vad vi hört, väl utfört de arbetsuppgifter som faller på en skolbibliotekarie att göra. Uppgifter som en barnbibliotekarie inte ska göra, inte hinner göra och vissa fall inte ens kan göra. Skolbiblioteken i Markaryd har stor potential att utvecklas ännu mer med fortsatt biblioteksutbildad personal. Folkbiblioteket har under de senaste åren digitaliserat alla skolbibliotek och de lärarbibliotekarier som är tillförordnade ute på skolorna gör ett jättebra jobb. Emma kan vid behov låna böcker från folkbiblioteket till sina elever. Mer om samarbetet med grundskolan går att läsa tidigare i detta dokument under Läsförståelseplanen. Thomas är huvudansvarig för detta samarbete men det kan hända att även övrig personal får hjälpa till vid tex klassbesök på folkbiblioteket.

Regionen

Att samarbeta regionalt är väldigt viktigt, speciellt för mindre kommuner. Att få influenser utanför sin egen kommun är vitalt om biblioteket ska hålla sig á jour med omvärlden. Markaryd är kopplad till regionbiblioteket *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg*. Regionalt deltar vi i bokutskick till övriga folkbibliotek vid författarbesök. Vise versa lånar vi in en stor mängd böcker från andra bibliotek när vi själva har författarbesök i kommunen. Vi skickar även böcker till andra bibliotek på fjärrlåneförfrågan. Thomas deltar i de träffar regionen anordnar för barnbibliotekarier. Thomas är även ansvarig i Markaryd för det tidigare nämnda projektet Språkstegen. Barnavdelningen jobbar även mot de policydokument Biblioteksutveckling skrivit angående till exempel den digitala utvecklingen på biblioteket. Barnavdelningen har i år även anmält sitt intresse av att delta i Kreativa rum. Där kommer Slöjd i Blekinge att göra om ett rum på biblioteket till sagorum. Barnavdelningen i Markaryd vill även förorda en gemensam hemsida med ett integrerat bestånd med

dagliga leveranser biblioteken emellan. Thomas ansvarar för samarbetet med regionen vad gäller barn och unga.

Idrottsskolan

Samarbetet med idrottsskolan har pågått i flera år. Att få in en fot i barnens idrottsvärld är något många bibliotek strävar efter och i Markaryd är Idrottsskolan en möjlig väg in. Idrottsskolan vänder sig till barn som går i årskurs 1-2 och som vill testa på en rad sporter under våren och hösten. Biblioteket deltar både vid uppstarten och vid avslutningen och delar då ut en bok till alla deltagarna. Böckerna har alla idrottstema och är blandat mellan sporterna, skön- och facklitteratur. Det kan även vara så att en av träffarna för idrottsskolans barn kan vara på biblioteket. Barnavdelningen har i tankarna att nå fler barn via idrottsutövning då detta är ett intressant forum att föra in läsning inunder. Thomas sköter detta.

Markaryds bio

Ht 2017 startade Markaryds bio Barnens filmklubb. Biblioteket valde att samarbeta med bion. Med utgångspunkten att öka samtalet mellan barn och föräldrar skapade bios ägare diskussionsfrågor till filmerna och Thomas satt ihop en litteraturlista med "liknande" böcker som med fördel kan läsas innan/efter barnen sett filmen. Vid premiären presenterade Thomas idén och upplägget uppe på scenen inför föräldrar och barn. Han fanns efter detta tillgänglig för frågor. Biblioteket kommer även delta vid sista filmen innan jul för att rekommendera böcker att köpa i julklapp. Thomas sköter detta.

Mötesplats

Lokalen

Markaryds bibliotek är beläget i Kulturhuset där även konsthall och bio finns. Adressen är Kungsgatan 1. Här ligger även ett litet idrottsmuseum och vävstolsmuseum.

Det är viktigt att se hela biblioteket; dess utbud, personal, medier och även lokal - som en helhet. Därför funderar vi ständigt på hur lokalen eventuellt kan förbättras och göras mer inbjudande. Genom att erbjuda en lokal som inbjuder till att spendera tid på biblioteket, och till möten över gränserna, hoppas vi kunna skapa en miljö och stämning som kan förena. Allt från hyllplacering, var olika medier står, till sittplatsernas utformning är viktig. Barnavdelningen på Markaryds bibliotek har som önskemål att få växa en aning då ytan idag är relativt liten. Dock är hela biblioteket i sig inte så stort så vi får givetvis sätta storleken i relation till detta. Dock har turistbyrån lämnat huset 2017 vilket gör att där finns en möjlighet att expandera barnavdelning ut mot f.d. turistbyrån. En utökning av avdelningen skulle eventuellt också kunna ske mot det rum som i framtiden kanske kan bli bibliotekets nya sagorum samt mot informationsdisken. Dessa förändringar skulle göra att barnavdelningen tilläts ta mer plats. På barnavdelningen vill vi ha hyllor i lagom höjd. Lagom fyllda med medier av alla dess slag. Vi har redan idag köpt in pussel, memory och brädspel för att bjuda in till längre besök. Dessa går tyvärr inte att låna hem. Vi funderar även på att i framtiden införskaffa en I-pad för att öka besöksvärdet. Medierna har flyttats runt och bland annat Hcg har brutits loss från uHc/uHce för att skapa mer åldersindelade rum i rummen. Thomas ansvarar för utformningen av barnavdelningen.

Lovaktiviteter

Genom att biblioteket är lokaliserat som det är händer redan mycket i lokalen under loven. Ungdomssamordnaren, kulturutvecklaren och bion brukar planera några aktiviteter var. Detta gör att trycket på folkbiblioteket är lite mindre vad gäller att uppfinna aktiviteter till de lovlediga barnen. Barnavdelningens lovaktiviteter skulle i detta dokument även kunna placeras under läsfrämjande men då lovaktiviteterna ofta är knutna till lokalen och att vi vill att barnen ska komma till biblioteket på lovet för att träffas och aktivera sig ligger informationen här. Barnavdelningen försöker varje lov att sätta ihop ett litet utbud som kan locka besökare. Förutom de redan nämnda Sommarboken och Läslovsboken så varierar aktiviteterna i omfång och art. Dock brukar pyssel vara populärt men även sagostunder och andra aktiviteter brukar utföras.

Arena

Bibliotekets hemsida är uppbyggd genom Axiell Arena och Liferay. På barnavdelningen är Thomas utbildad utav Axiell att sköta Arenahemsidor. Thomas ansvarar därför för barnsidorna på Markaryd kommuns bibliotekshemsida. Hemsidan är ett viktigt ansikte utåt för biblioteket. Genom hemsidan når vi både barn, unga och föräldrar. Hemsidan ska vara både läsinspirerande och informativ. Adressen till hemsidan är: <https://bibliotek.markaryd.se/> Arbetet på hemsidan består utav kontinuerliga uppdateringar och underhåll.

Medieplanering

Medier

På folkbiblioteket i Markaryd finns ett rikt utbud av allehanda medier. Målsättningen är att spegla kommuninvånarnas medievanor genom det vi erbjuder. Mediavanorna är grundade utefter lånestatistik och samtal med invånarna. Idag finns det förutom böcker även film, ljudböcker, musik och tidskrifter. För att underlätta för låntagaren att hitta står inte alla medier i en enda hög utan de är uppdelade efter olika kriterier. Först och främst är medierna uppdelade efter ålder men även andra kriterier finns. Vissa av dem kan ni läsa om här under. Något som i dagsläget saknas på Markaryds bibliotek är spel. Markaryds bibliotek kommer därför satsa på detta under de kommande åren. Vi eftersträvar även en kontinuitet av blandade inköp även på andra områden så att ingen avdelning hamnar efter den andra.

Inköp

I skrivande stund planeras det att för kommunens räkning uppdatera redan befintlig, samt skriva en mer omfattande mediepolicy. Det vi kan skriva här är att barnavdelningen följer de upphandlingsavtal som finns vad gäller medier där tex Adlibris är förstavalet vad gäller biblioteksutrustade böcker och Bokus är förstavalet för utrustade böcker. Alla inköp styrs av utbud/efterfrågan, BTJ's inköpsvägledning, tidigare delar i serien, andra informationskanaler samt att vi vill främja en mångfald av/inom medier med god kvalitet.

Gallring och/eller magasinering

I skrivande stund planeras det att för kommunens räkning uppdatera redan befintlig, samt skriva en mer omfattande mediepolicy. I denna kommer det även att gå att läsa om gallring/magasinerings. Gallring/magasinerings sker fortlöpande. På barnavdelningen har vi en stor "naturlig" gallring genom de böcker som små händer förstör. Inlämnade böcker som är slitna lämnas till Thomas som avgör om de går att laga. Thomas alt Rema lagar isåfall boken. Om boken inte går att laga gallras den och Thomas bedömer om boken eventuellt ska köpas in på nytt, om detta är möjligt. Vi magasineras böcker av en rad anledningar: om boken inom litteraturvärlden anses vara en klassiker, om boken har lokalanknytning eller om ämnet är återkommande populärt men nya böcker finns på öppen hylla. Vi magasineras även äldre böcker som behandlar ett ämne som det ej finns så många böcker skrivna om. Kriterier som gör att en bok gallras kan vara slitage, dubletter, inaktuella/missvisande, ny upplaga, ej utlånade på 1000 dagar. Böcker kan undantas dessa regler om skäl finns. Thomas sköter allt kring gallring/magasinerings.

Böcker på andra språk än svenska

Barn med annat modersmål än svenska är en av de grupper som enligt bibliotekslagen ska prioriteras. I nuläget är utbudet av böcker på andra språk än svenska på Markaryds bibliotek eftersatt. Detta hoppas vi råda bot på med följderna att biblioteket blir mer attraktivt för de med annat modersmål än svenska. Då beståndet är så pass eftersatt är detta inte något vi åtgärdar över en natt. Arbetet är inlett och i slutändan ska vi kunna erbjuda ett bestånd relativt till bibliotekets budget och kommunens storlek. Thomas ansvarar för inköp av dessa böcker och placering i lokalen.

E-media

På barnsidan har e-böcker/e-ljudböcker ännu inte slagit igenom på samma sätt som hos vuxna. Sedan några år tillbaka lånar våra låntagare sin e-media direkt via vår hemsida. Den stora variation av apparater och program som låntagarna använder gör att det ibland kan vara svårt att hjälpa till. Det sätter även stor press på bibliotekspersonalen att hålla sig uppdaterad. Hösten 2017 lanseras *Biblio-appen* där våra låntagare kan lyssna på de e-ljudböcker vi tillhandahåller – detta ska förhoppningsvis göra utlåningen enklare och mer populär. De mest använda programmen för att läsa e-böcker är: Aldiko och Bluefire reader. Givetvis följer vi utvecklingen för att se hur vi kan anpassa vårt utbud till vad barnen önskar.

Bokpratsdepå

Bokpratsdepån är de hyllsektioner som idag står i magasinet och som används till de enligt Kultur och biblioteksplanen inplanerade bokpratet för årskurs 2, 5 och 7. Sektionen är idag cirka 10 hyllmeter. Där finns ungefär 3 exemplar av varje titel. Planen är att varje år uppdatera depån med ett antal titlar för att hålla den aktuell. Detta har tyvärr inte hänt de senaste åren. Böckerna kan även lånas utav privatpersoner och lärare som vill ha flera exemplar utav en titel. På Markaryds bibliotek är det Thomas som ordnar med depån.

Spel

På Markaryds bibliotek finns i dagsläget varken tv-spel, datorspel eller rollspel. Under hösten har vi köpt in ett antal enklare brädspel, kortspel, memory och pussel. Spelande i alla dess former är en stor del av barn och ungas vardag och biblioteket kan inte stå vid sidan om och titta på. Därför har biblioteket som mål att under 2018 börja köpa in tv-spel till konsolerna Microsoft Xbox One, Nintendo Switch och Sony Playstation 4. Vi ska även köpa in ett antal enklare datorspel med fokus på yngre barn. Utöver detta ska vi höra oss för om det finns något intresse av att biblioteket köper in rollspelsböcker. Redan inköpta brädspel etc kan tänkas kompletteras om intresset är stort. I planerna ingår även att köpa en I-pad till barnavdelningen där barn kan ta del av det en I-pad har att erbjuda. Som tidigare påpekat är spel en stor del av barns vardag och vi tror på idén att biblioteket kan göra det möjligt för alla att testa på olika spel de annars inte kunnat. Genom dessa satsningar hoppas vi att fler barn i Markaryd ska få ta del av den kulturform som spel utgör. Thomas håller i allt kring spel.

Talböcker

På efterfrågan laddas talböcker (daisy) hem och iordningställs. Det är den statliga myndigheten MTM som står för denna service via deras hemsida www.legimus.se. Hösten 2017 gjordes en liten satsning för att uppdatera och bättra på det basbestånd av talböcker som bör finnas på ett folkbibliotek. I Markaryds kommun samarbetar folk- och skolbibliotek vad gäller talböcker. Gemensamt jobbar vi för att tillgodose kommunens barn och unga med talböcker samt tidigare nämnda service Egen nedladdning. Vi lämnar in inläsningsförslag till MTM på de böcker som efterfrågas men som saknas som talbok. Folkbiblioteket ställer upp och utbildar personal och föräldrar om så skulle önskas. På folk- och skolbiblioteken är det flera som jobbar med detta.

Äppelhylla

Äppelhyllan på Markaryds bibliotek utökas ständigt. Äppelhyllan uppfyller en viktig funktion då den vänder sig till barn och unga samt vuxna som på något sätt kommer i kontakt med någon form av läsnedsättning i sin vardag. Barnbibliotekarien håller koll på de förlag som framförallt ger ut material till Äppelhyllan samt att han bevakar andra kanaler för att se om det kommer ut material som kan placeras på hyllan. Äppelhyllan har fått ökad popularitet genom att förskolorna idag jobbar mer med TAKK. Äppelhyllan hjälper oss i vårt mål att uppfylla lagen att jobba mot barn med en funktionsnedsättning. På Äppelhyllan i Markaryd är bland annat följande material placerat: Daisy, Film, TAKK, Punktskrift och Taktila böcker. Thomas håller i detta.

Kunskap, information och barnpåverkan

Kunskap, omvärldsbevakning, föreläsningar, utbildningar och möten

Vidareutbildning är mycket viktigt då ett bibliotek och dess personal måste följa med i vad som händer i omvärlden och efter behov anpassa sig där efter. Under de senaste åren har biblioteket fortsatt vara ett kärt barn med olika namn. Kunskapscentrum, Vardagsrum, Mötesplats och Makerspace har florerat i debatterna. Om vi ska vara en verksamhet som främjar livslångt lärande med personalkunskaper inom bland annat digital teknik kan vi inte stå stilla i vårt kunskapsintagande utan måste aktivt söka den. Källorna för omvärldsbevakning är flera, bland annat kan nämnas; Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg, Svensk biblioteksförning, Fackförbundet DIK och Kulturrådet. Thomas deltar på regionala möten anordnade utav Biblioteksutveckling Blekinge-Kronoberg. Möten tillsammans med kommunens skolbibliotekarier sker kontinuerligt under vår/höst. Under mötena träffas personalen och informerar/diskuterar vad som är på gång. Biblioteksmöten, där alla som jobbar på folkbiblioteken i kommunen träffas, anordnas på Markaryds bibliotek ungefär en gång i månaden. Vi deltar också på de APT där hela Fritid och Kultur är inbjudna, en gång i månaden. Aktuellt varje år är Bok- och biblioteksmässan i Göteborg samt Författardagen i Hässleholm. Personalen deltar även i andra föreläsningar, möten och utbildningar om det erbjuds relevanta sådana.

Barnens chans att påverka

Något många bibliotek strävar efter är att bibliotekens unga besökare ska visa mer intresse för/och påverka barnverksamheten på biblioteken. På biblioteket i Markaryd kan vi i dagsläget inte stoltsera med någon organiserad barnpåverkan. Vi är dock lyhörda i kontakten med våra besökare för att utröna vad de efterfrågar. Barnavdelningen köper in majoriteten av det material som efterfrågas så länge det fortfarande finns till försäljning. Vi gör även vårt yttersta att möta upp frågor i andra ärenden. Personalen är även lyhörd vid ansikte mot ansikte-möten med barn för att på så sätt förstå vad barnen önskar av barnavdelningen. I Markaryds kommun finns *Ungdomsinspektatet*. Ungdomsinspektatet leds utav ungdomssamordnaren och består utav ett antal ungdomar från högstadiet och gymnasiet. Under hösten använde biblioteket flera gånger gruppen som en idépool och ett bollplank vad gäller allt från lokalens utformning till tips på inköp av nya tidskrifter. På sommaren deltar biblioteket i det kommunala projektet *Ungdomar kan*. De utvalda ungdomarna får under 3 veckor lära sig mer om sina rättigheter, inflytande och engagemang.

Ekonomi

Budget

I Markaryds kommun har folkbiblioteken delat in sitt anslag på en rad underkonton som styr hur mycket pengar som ska gå till varje verksamhet och medietyp.

De senaste åren har Markaryds folkbibliotek fått bidragspengar utav Kulturrådet: "Inköpsstöd till folk- och skolbibliotek". Bidraget har legat på 30 000 kronor. Motkravet är att det kommunala medieanslaget ej får sänkas. Thomas ansvarar för budget/inköp.

På barnavdelningen i Markaryd har vi därför gjort följande ekonomiska uppställning för att få en överblick utav vilka medel vi har till förfogande:

EKONOMI – GENOMGÅNG BARNAVDDELNINGEN – 20171001 / THOMAS

IN Barnböcker Markaryd:

Budget barnavdelningen Markaryd 39 000

UT Barnböcker Markaryd:

Tryckta medier

Svenska 33 000 / 24 (BTJ häften)= 1375

Utländska 6000

IN KULTURRÅDSPENGAR Markaryds kommun

Kulturrådspengar 14 800 (15 200 har tilldelats skolbibliotek)

UT KULTURRÅDSPENGAR

Övriga projekt 10 000

tex; Bokpåsar, Äppelhylla, Mångspråk

Bokpratsdepå 4800

IN ÖVRIGA KONTON

Budget ????

UT ÖVRIGA KONTON

Tidskrifter 2500

Film 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

CD (Musik, ljudböcker, daisy) 5000

Spel 7500 ca 12st (Önskemål som minimum)

UT ÖVRIGA KONTON GÅVEBÖCKER

1-årsboken 5500

4-årsboken 5500

6-årsboken 25 000

Sommarboken 5500

Idrottsskolan 7500

UT ÖVRIGA KONTON (BoUk) FÖRFATTARBESÖK

Årskurs 4 och 8 20 000

SUMMA:

+? - ?

Någon slutsumma har i dagsläget inte skrivits ut då *IN ÖVRIGA KONTON* delas med övriga verksamheter vilket gör den ekonomiska översynen lite svår att sammanställa exakt.

Arbetsbeskrivning

Markaryds kommun
Kultur – Fritid

2017-11-30

Uppdrag – arbetsbeskrivning barnbibliotekarie, Thomas Wiking (1.0 tjänst)

- Barnbibliotekarie för Markaryds kommun med placering i Markaryd
- Ansvarig för barnverksamheten, barn och unga upp till 15 år
- Ansvarig för barnavdelningen på Markaryds folkbibliotek; avdelningens utformning, budget, medieplanering och programverksamhet
- Fokus ligger på barn och ungas fritidsnyttjande utav folkbiblioteket; läsinspiration, medie- och kulturnyttjande samt fantasieggande berättande för barn 0-6 år
- Lästid ingår med 8 heldagar per år (enligt separat avtal *Lästid för bokprat* 2010-01-11) som kan tas ut 1/h i veckan och/eller mer sammanhållet
- Följa aktuell *Kultur och biblioteksplan* samt andra lagar och regler såsom *Bibliotekslag (2013:801)*
- Ansvarig för barnverksamhetens projektansökningar och tillhörande redovisningar, tex. KUR
- Samverka med kommunens skolbibliotekarier och övrig personal kopplad till skolbiblioteken
- Samverka lokalt med barnavårdscentraler, familjecentral, förskolor, dagbarnvårdare och grundskolor samt eventuella övriga mötesplatser där barn och målsmän vistas
- Samverka med, och vid behov delta på möten, med BoUk-gruppen och vara dem behjälpliga vid utförande av *ramprogrammets* författarbesök
- Samverka regionalt angående barnverksamheten med *Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg* och folkbibliotek i länet
- Omvärldsbevakning som kan gagna folkbiblioteken i Markaryds kommun
- Informationstjänstgöring på Markaryds folkbibliotek
- Ansvar för hemsidan (Arena) tillsammans med övrig Arenautbildad personal
- Ersättare för fjärrlån och vikarieanskaffning på Markaryds folkbibliotek